

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

de Bonte Bijtjes

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 17 juni 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 16 mei 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf De Bonte Bijtjes. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voorschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en voorschoolse educatie 2019. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal, zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op het kinderdagverblijf aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de doelgroeppeters individuele aandacht of in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe

Kinderopvangorganisatie: Stichting
Kinderopvang Den Helder

LRK-nummer:207134042

Totaal aantal doelgroeppeters : 16
doelgroepkinderen van de totaal 37
kinderen.

het met hun peuter gaat. We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op het kinderdagverblijf aan de orde komen. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De leiding en de pedagogisch medewerkers volgen verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk. De leiding van het kinderdagverblijf legt aan de gemeente en aan ouders uit of de voorschoolse educatie op orde is of en aan welke ontwikkelpunten ze werken.

Wat kan beter?

De samenwerking met de beide basisscholen is onvoldoende gericht op het creëren van een doorgaande lijn tussen peutergroep en klas 1 en 2 van de basisschool. Voor (doelgroep)kinderen is het afstemmen van het aanbod, de zorg, het omgaan met de ouders en het afstemmen van het pedagogisch-educatief handelen van groot belang. Met een goede doorgaande lijn voorkomt men dat kinderen onvoldoende toegerust naar groep 3 van de basisschool gaan.

De leiding van het kinderdagverblijf brengt niet in beeld of de peuters zich voldoende ontwikkelen voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan.

De leiding van het kinderdagverblijf maakt geen plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	8
4.	Reactie van de houder	13

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op kinderdagverblijf De Bonte Bijtjes.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben samen met de inspecteur van de GGD observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep(en), documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, zorgcoördinatoren en locatiemanagers. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de houder van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het

vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K Kan beter
 - V Voldoende
 - G Goed
-

2. Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op kinderdagverblijf De Bonte Bijtjes.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf De Bonte Bijtjes als voldoende. Vijf van de acht standaarden zijn voldoende. Drie standaarden kunnen beter.

Context

Kinderdagverblijf De Bonte Bijtjes is onderdeel van Stichting Kinderopvang Den Helder. Het kinderdagverblijf is gehuisvest in een gebouw met twee basisscholen in Nieuw-Den Helder. Vierenveertig procent van de kinderen heeft een doelgroepindicatie van het Centrum voor Jeugd en Gezin. De meeste kinderen stromen door naar de twee scholen in hetzelfde gebouw. Er wordt alleen peuteropvang geboden, wat binnen de stichting bekend staat als zogenaamde 'peuterspeelleergroep'.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 29 november 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

Niet van toepassing.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op kinderdagverblijf De Bonte Bijtjes.

3.1. Ontwikkelingsproces: inhoudelijke kop

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking	•		

OP1. Aanbod

De standaard Aanbod waarderen we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod.

De kinderopvangruimte is beperkt in omvang (een klaslokaal). Toch proberen de pedagogisch medewerkers de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in te richten. De ruimte oogt wel vol, zeker als tijdens de inloop er ook nog veel ouders aanwezig zijn. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen. Zo zijn bij dit thema 'wat heb je aan?' in de themahoek veel echte kleding en schoenen aanwezig.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard Zicht op ontwikkeling waarderen we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument (Horeb). De voorschool gebruikt de observatiegegevens om passende educatie aan te bieden aan peuters. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De

pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. De medewerkers kunnen beter nagaan wat mogelijke verklaringen zijn als de ontwikkeling van een peuter stagneert. Ook kunnen de plannen meer sturend worden ingezet. Het voor de stichting ontwikkeld groepsplan is op deze locatie nog niet in gebruik.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we samen met de GGD-inspecteur en de observant van de voorschool het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard Pedagogisch-educatief handelen waarderen we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. De pedagogisch medewerkers zorgen op een positieve manier ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn. Daarnaast stemmen de pedagogisch medewerkers de spelbegeleiding en de opdrachten af op de behoeften van groepjes en individuele peuters.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. Opvallend is dat de medewerkers veel taal gebruiken, zelfs bij de routineonderdelen, zoals fruit eten. Dit is enorm stimulerend voor de taalontwikkeling, maar tevens een valkuil. Kinderen leren namelijk het meest van andere kinderen. De interactie tussen peuters onderling kan dus meer gestimuleerd worden. Nu zijn de medewerkers vooral aan het woord. Ook kunnen de pedagogisch medewerkers meer aandacht besteden aan de aanpakstrategieën en meer feedback op hun speel- en leerproces geven.

OP6. Samenwerking

De standaard Samenwerking waarderen we als Kan beter.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken zo goed als niet samen met de basisscholen in hetzelfde gebouw. De pedagogisch medewerkers gebruiken het gemeentelijk overdrachtsformulier en indien noodzakelijk zorgen zij voor 'warme' overdracht. De pedagogisch medewerkers vragen zich wel af wat er met hun informatie wordt gedaan en van terugkoppeling is ook geen sprake. De voorschool en de basisscholen zorgen onvoldoende voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er is geen doorgaande lijn in het aanbod, de zorg en begeleiding, het

ouderbeleid en de kwaliteitszorg rondom het jonge kind. Dit vraagt zowel op gemeentelijk - als op bestuurlijk niveau om afspraken over de doorgaande lijn. Elke knip in de ontwikkeling van (doelgroep)kinderen is een gevaar. Hierdoor bestaat de kans dat kinderen onvoldoende voorbereid naar groep 3 gaan.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels themabrieven en koffieochtenden. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie: inhoudelijke kop

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard Ontwikkelingsresultaten waarderen we als Kan beter.

Het team spant zich in om de peuters zo ver mogelijk in hun ontwikkeling te brengen aan het eind van de voorschoolse periode. De leiding en de pedagogisch medewerkers vergeten echter doelen te stellen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De voorschool weet daarom niet of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie: inhoudelijke kop

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	●		
KA2 Kwaliteitscultuur		●	
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard Kwaliteitszorg waarderen we als Kan beter.

De houder van het kinderdagverblijf heeft in haar pedagogisch beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. De leiding van het kinderdagverblijf heeft geen ambitieuze (verbeter) doelen geformuleerd. De leiding van het kinderdagverblijf evalueert bovendien niet via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan. Ook kijkt zij niet of peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool. Daarnaast ontbreekt een plan waarin concrete verbeterpunten met een tijdsindicatie en wie waarvoor verantwoordelijk is, zijn opgenomen.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard Kwaliteitscultuur waarderen we als Voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren is breed gedragen. Tijdens het onderzoek is gebleken dat door wisselingen in de leiding het aanspreken van de pedagogisch medewerkers op het nakomen van afspraken niet heeft plaatsgevonden. We constateren ook dat de stichting werkt met teamleiders, pedagogische coaches, zorgcoördinatoren en een vve-verantwoordelijke. Wie nu waarvoor verantwoordelijk is, is niet altijd duidelijk.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard Verantwoording en dialoog waarderen we als Voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroeppetters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. Samen met de gemeente, overige houders en schoolbesturen kan de stichting beleid ontwikkelen over de inhoudelijke verantwoording aangaande de achterstandbestrijding. Hiermee kan inzichtelijk gemaakt worden of de inzet om (doelgroep)kinderen beter voor te bereiden op groep 3 ook daadwerkelijk effect heeft.

We zien ook dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de

ontwikkeling van haar beleid. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de themabrieven en de koffieochtenden voldoende informatie ontvangen. Een aandachtspunt is het aantal oudergesprekken over de ontwikkeling van de peuters. De voorschool heeft een intake gesprek en twee oudergesprekken over de observatielijst. Tussen het gesprek van twee jaar en tien maanden en drie jaar en acht maanden zit veel tijd (tien maanden), waarin veel gebeurt met betrekking tot de ontwikkeling van peuters. Hierdoor bestaat de kans dat er onvoldoende tijd is voor een eventuele noodzakelijke bijstelling.

4 . Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Wij hebben kennis genomen van het concept kwaliteitsonderzoek van PSL de Bonte Bijtjes.

Wij nemen de adviezen uit het rapport ter harte en hebben het bezoek als informatief ervaren. Organisatie breed gaan wij aan de slag met het advies om de ontwikkelingsresultaten van de kinderen systematischer te monitoren en de kwaliteitszorg te verbeteren.

De leiding van de Bonte Bijtjes zal de samenwerking met de beide basisscholen op het gebied van de doorgaande leerlijn verbeteren door afspraken te maken met de interne begeleiding van betreffende basisscholen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

